

Akasztófa bús virága...

Azért gyüttem a világra, világra.

(Kuvik szól háromszor.)

Patkó: Kuvik szól, ember halál lesz!

(Balról távoli ének: egy hölgy hangja, koloratur.)

Alltam ablakid alatt, egy holdvilágos éjjel,

Enyhe szellő suttogott a vén fák levelével.

Aludt minden csendesen, senki sem volt ébren,

Földön csak a szerelem és a hold az égen.

Patkó: (közben felfigyelt, kalapját megigazította, hátrahúzódtott. A közönség látja, a színre érkezők nem) Egy női fehéreseléd!

Dáma (könnyű nyári öltözékben, mögötte az uracs lépdél, pléddel a karján, pálcával a kezében, balról jönnek. A dáma vidámnak látszik, az uracs fanyar képpel bandukol. Megállnak a fa előtt. A hölgy ismétli a dallamot, míg az uracs kissé rekedtes tenorral kíséri. Szabályos duett:)

Jőjj lanyha esti szellő és suhanj be az ablakán

Súgd meg a kedvesemnek, hogy ő a legszebb kisleány.

Lopj édes ajakára, csókot éjszakára
Millióra kedvesem, csak rólad álomodom.

Dáma: Ah, mily fenséges itt a Bakonyban Norbert! Csupa romantika!

Uracs: Vajjon?

Dáma: A hold olyan szépen világol...

Uracs: Mégis eltévedtünk... (kis szélroham.)

Dáma: Hivesedik, felajánlhatná a plédjét Norbert! (Takaróért nyúl.)

Uracs (Elhárítva) Sajnos, nem lehetséges, meg vagyok hülve. (Erőltetve köhög.)

Dáma: Ez az éjszakai világítás elég komisz fráternek mutatja kegyedet.

Uracs: Most ne vitatkozzunk, inkább próbáljunk kivergődni innen! (Indul.)

Patkó: (Előre lép és az uracsra szegezi a pisztolyt) Egy tapdtat se!

Dáma: (Meglepetten) Ki szól?

Uracs: Egy... egy haramia parancsolt előttoppanni!

Patkó: (énekel)

Betyár vagyok, Patkó Bandi a nevem,
Puha ágyat senki sem vet énnekem,
Zöld erdőbe mohos gyepp a nyoszolyám,
Oda várom az én édes, az én kedves
Drága kincsem Mariskám.

Uracs: (rémülten) Patkó Bandi! A Bakony réme!

Dáma: (felvillanyozva) Patkó Bandi! A Bakony hőse!

Uracs: (reszketve) Kegyelmezz élettemnek, erszényem a tiéd! (nyujtja)

Patkó: (visszautasító mozdulattal) Tedd el, ha jót akarsz!

Uracs: És mit óhajtasz elrabolni a dámától? (A hölgyre mutat)

Patkó: (elbűvölően mosolyog a dámára, bajszát pödri) Fehér cselédet én csak adok!...

Dáma: (megvetően az uracshoz, aki csak reszket, Ime az igazi szeladon... (erősödő szélsüvítés)

Patkó: Szipsíges dáma, ha meg nem veti, kunyhóm a hideg ellen védelmezi meg.

Dáma: (hálásan) Ah, köszönöm Patkó Bandi!

Patkó: Az uracs majd vigyáz az erdőre!

Uracs: (csak reszket) Vajjon?

(Kuvik háromszor szól)

Patkó: Állj a fa mögé.

Uracs: Igenis... (A „V“ alakú fa mögé áll.)

Patkó: (dalol)

Kerek az én subám alja de drága,
Nem takarja be a leányt hiába,

Dáma: (dalol)

Adj egy csókot ajakára,
Az lesz az én subám ára, galambom.

Patkó: (dalol)

Kerek az én kiskalapom, de drága,
Nem köszön az a leálynak hiába,

Dáma: (dalol)

Adj egy csókot ajakára,
Az lesz a köszönés ára, galambom!

Patkó: (dalol)

Kerek az én eszím sarka, de drága,
Nem jár az a leány után hiába,

Dáma: (dalol)

Adj egy csókot ajakára,
Az lesz fáradságod ára, galambom!
A viszontlátásra, uracskám!...

Uracs: (köhécsel, majd remegő hangon énekelni kezd: tenor, vagy inkább kappan hang.)

Hiába van hold az égen... stb.

(Balról közeledő női ének.)

Hej kikirics, kikirics,
Nékem bizony ne viríts,
Virítok én magamuak,
A kedves galambomnak,
lambomnak, de tyuhajjal!

Uracs: Vajjon egy másik dáma?

Menyecske: (belép)

Haj viola, viola,
Violaszín nyoszolya,
Uccu komámasszonyék,
Kenteknek is olyan kék,
olyan kék, de tyuhajjal!

Micsoda hangon kornyikáltál az imént Patkó Bandi?

Uracs: Csak amilyen a tulajdonom! (Ki kukkint) Voala! A gombház leszakadt, — van más. Szabad egy csókot?

Menyecske: (Eltaszítja) Ej, a teremburádat, hű mátkája vagyok én Patkó Bandi igaz betyárnak!

Uracs: Hahaha... hahaha... hű mátká? Betyárod igazán nem érdemli meg ragaszkodásodat! Épp az imént rablá el tőlem...

Menyecske: (felvidulva) A bankóidat?

Uracs: Eh... a dámát... elrablá a kedvesemet!

Menyecske: Patkó Bandi asszonyt rabut?

Uracs: Igen, de itt most már nem segít más, mint a bosszú!

Menyecske: A bosszú? (kis szünet után meggyőződéssel, mint aki fogadást tesz) Igazad van, bosszút állok! (öklét rázza jobbra) Elárulom búvóhelyét a pandurnak! (dal):

Végig mentem szeretőmnek az udvarán

Véletlenül betekintek az ablakán,

Szeretőmet látom,

Más karján találom,

Verje meg az Isten,

Jaj de megutálom.

Azt gondoltam, hogy ő nékem hű szeretőm,

Hát pedig csak alattomos hitegetőm.

Nem hiszek szavának,
Maradjon magának,
Hamis teste — lelke,
Szókének, barnának.

Megállj, Patkó Bandi, megyek a
pandurért (el)

Uraes: (kuncogva kacag, majd kö-
högni kezd. Apró villámlások). De minő
vihár lesz, amikor a két feldühödött
vad egymásra ront. (Villámlik, dörög.)
Ah, csakugyan ideje, hogy lépteimet
végleg elirányozzam! (Indul balra.)
Jóéjeakát Patkó Bandi! (már a szín-
pad szélén) Jó éjeakát!... (el, nagy
villámlás, mennydörgés balra. Majd
— már künn — rekedt, de hamar el-
reszkető ordítás.)

Pandur: (künn, balra, dalolva.)

Az én kedves, idesapám fakólová-
nak a bal hátsó lábán
a patkószeg
De fényes!

Ez a híres betyár gyerek de kényes!
De ha pandur kerülközik útjába,
Fut a lova, alig bírja a lába (ku-
vik, mennydörgés, Pandur a színen
énekel)

A nánási városháza rézveretű aj-
tajának a kilinése

De fényes,
Ez a híres betyárgyerek de kényes!
De ha egyszer a markomba

kaphatom!
Hat esztendő nem nagy idő —
aszondom!

Patkó Bandi, Bakony réme állj elő!
Én vagyok itt Tülok Péter öreg pan-
dur, haramiák réme!

Menyecske: (beront) Meghalt, meg-
halt, meghalt! Az uracs meghalt!

Pandur: Azzal én most nem törö-
dök!

Patkó: (jön, jobbról, dalolva)

Szolgabíró, járásbíró, esendbiztos,
Nem vagyok én egyiknél sem
bennkosztos,
Nem köll nékem senki fia prókátor,
Ha bajom van, ihaj, csuhaj
Kimászom én egymagam is a
sárból...!

Mit akarsz te éntüllem Tülok Péter?

Pandur: Semmi egyebet, mint az il-
letedet! (puskáját lekapja, az oldalsó
fák mögé ugrik).

Patkó: Én meg a tiedet! (puskáját
lekapja, az oldalsó fák mögé ugrott)

Pandur: Jóéjeakát kívánok Patkó
Bandi! (kuvik szól, puska dörren, vil-
lámlás, mennydörgés.)

Patkó: Nem trafált kigyelmed! Jój-
cakát kívánok! (kuvik, puska, menny-
dörgés, villámlás.)

Pandur: Majd a második! (k. p. v. m.)

Menyecske: Na most Patkó Bandi!
(Állandó lövöldözés, de ebben a sor-
rendben: kuvik, puskadörrenés, vil-
lám, mennydörgés.)

Patkó: Mári, te itt vagy? (k. p. v. m.)

Pandur: Ű vezetett ide! (k. p. v. m.)

Patkó: De mér, te Mári?

Menyecske: Mert cifra frajlát vettél
az én helyembe!

Dáma: (beront) Ah, mindez csak az-
ért, mert híves volt!

Patkó: Most mér mindegy!

Pandur: Kihülsz mingyá Patkó
Bandi!

Patkó: A te meleg véredét a szom-
jas föld issza!

Pandur: Elig a beszidbü!

Menyecske: Ártatlan, ne bántsá!

Patkó: Majd ez megmondja neki.

Menyecske: Emberek, megálljunk!

Pandur! Én most már benne va-
gyok!

Patkó Én pedig még jobban! (Be-
széd nélkül: kuvik, lövés, sikoly, vil-
lámlás, dörögés. Ám egyszerre csak a
pandur leereszti a puskáját, sőt a be-
tyár is.)

Pandur: Bandi fijam állj!

Patkó: No mi az?

Pandur: Baj van, elfogyott a golyó!

Patkó: Ejha, mer az enyém is!

Menyecske: (boldogan) Jaj, de nagy
teher esett le az én árva szívemről.

(Világosodik.)

Dáma: Hanem a duellum igazán ér-
dekes volt. (körülnéz) És az uracs?

Menyecske: Meghalt! Engem becsa-
pott, hát a villám agyonesapta!

Dáma: (sikolt) Ah!... (negédesen)...
mily romantikus!

Pandur: Hanem holnap folytatjuk,
Patkó Bandi, hozom a friss golyót!

Patkó: Nékem is Péter bácsi, vala-
mi huszat.

Pandur: Na szerbusz, menek! (Kezet
nyujt, indulna.)

Menyecske: Ejnye má: egy kis szív-
erősítőt a nagy út előtt! (borosüveget
ad oda. Erősen pirkad.)

Pandur: Ezt mán csak elfogadom,
(iszik, majd Patkónak adja oda az
üveget, az is iszik.)

Dáma: Nagyon romantikus...

Mind: Előlépnek, összefogódnak,
közben a hajnal már égő görögtűz.)

Menyecske: (dalol)

Csinginlingi, bambilambi,
Kulipintyom, Becskereki
Elvesztette a lovát.

Négyen: (dalolva: groteszk több
szólam.)

Barna kislány megtalálta patkóját,
Gyere haza Becskereki, meg van
már,
Többet ér egy barna kislány, száz
lónál.

Patkó: (dalol)

Loptam lovat, loptam köcsit,
szamarat,
Ráültettem a rózsámat, magamat,

Négyen:

Arra megyek, amerre a nap lejár
Amerre a gazdája soha se jár!

Ejnye kutyateremtette,
Kék a szeme, nem fekete...

(Csendes tánc kezdődik, a végén ter-
mészetesen forgás.)

Négyen:

Ez ám az én rózsám
Mosolyogva néz rám,
Ez ám az én nótám,
Barna kislány,

Pandur:

Nékem olyan asszony kell,
Ha beteg is keljen fel.

Dáma:

Kávé, lencse,
Itt, a jó szerencse (már peregnek)
Kávé, borsó,
Igy pereg az orsó.

Négyen:

Kávé, lencse,
Itt a jó szerencse,
Kávé, borsó,
Igy pereg az orsó... Az orsó!

(De az utolsó szónál már úgy álltak,
ahogy a „tablónál“ kell. A „hajnal“
már akár a „görögtűz“.)

(Függöny.)

Hócsalád

(Dalos, táncos játék)

Személyek:

Bucski András
Hóférfi
Hóasszony.

Szín: (Uccarészlet, de inkább csak jelzés, szürkés ég, sok fehér hó. Amikor a függöny felmegy a hónépek mereven állnak a színen. Utóbb hirtelen künn jobbra nagy zaj, talán ajtó vágódott ki, majd káromkodást hallani.)

Hinye a zanyád, no ezt megkeserüld!

(Kis szünet után harmonika és ének-szó, ami lassan közeledik.)

Bucsky: (jobbról belép, a nyakán harmonika, zsebében üveg. Dalol nyeggeti a harminkát.)

Hideg szellő sodorja a pántlikát,
Spirituszból vegyítik a pájinkát,
Hej bár inkább vegyitenék jecetből,
Falu vigin, rij a kislány cefetül,
Hej de cefetül az ecettül.

Adjon Isten Bucski András nyiss kaput,

Itten hozzák a te árva fiadot.

Folyt a vére egész úton (kezd érzékenyülni) meg sem állt.

(nagy elkeseredéssel)

Jaj Istenem, be szomorú a jazz halál,
(egy könnyecseppet törül széjjel)

A fekete bús madár...

(Színpog, csóválja a fejét, tenyérral a szemét törülgeti. De „megembereli magát“, sőt vállat von, arca felderül). De azért jól mulatok!... (iszik, megtörli a száját, nagyon fúj, elkomolyodik, jobbra, kifeje megvetően) ... Ronda disznók!... (öklével fenyeget azok felé, akik bizonyára kitették a kocsmából.) De még egyszer megjárja, mer én... beltaszajtom a bicskát tüvig... mer én... (mellét veri gögösen) ... katonáember vagyok... mer én ott vótam a háborúban... Ujjé mi vót ott.. bumm.. bumm.. sss.. hurrá!.. Én tudom... ott vótam... izé... tisztizolga... Hujjé... mi vót ott? (jobbra kifelé bökk) de á nem vót ott... (hóemberhez)... Meg... te... se... (A hó-

ember feléje hajlott. A hóember most mozdult meg először, tükörmozgás. Meglepődve. (Hohó... mozog a világ... (felnevet) Vagy riszeg... (Hirtelen a hóasszony felé, nagyot nevet) Adj egy csókot, fagyos szentem! (A hóasszony most először megmozdul, a fejük majdnem összeért, megborzad)... Huhh, de hideg a csókod!) (Legyint)... Nem is köll!!! Megérted? (Hirtelen dalba kezd, jobbra, majd balra fordul, a hóemberek lassan résztvesznek ebben a forgásban, de mindig ellentétes irányban mozogva.)

Én vagyok a nagy leginy,
Három falu tüllel fil,
Hej csinosítom magamat,
Várom a galambomat.

(Megállapítja)... Forog a világ! (pillanatra megáll, vállat von) Bámom is én... (Hirtelen mérgesen)... Ugyis beleeresztem... (nagyon mérgesen a fogait csattogtatva)... tüvig... (A két hóember bejött, Bucski arca kikiderül (Hü, meggyüttek a szomszédok is! (Nevet, majd hirtelen jobb felé forog)

Eszek, iszok, mulatok,
Míg csak be nem rukkolok,
Hej csinosítom magamat,
Várom a galambomat!

(Az ütem mindig gyorsul)... Hij, forog a világ!... (s már is belekap balra forogva.)

A kulaesom esikóbür,
Tegnap hoztam Egerbül,
Hej csinosítom magamat,
Várom a galambomat.

(Most hirtelen elszédül, megtántorodik, letottyan. A hóemberek megállnak, de Bucski felé dülve. A hó lassan hullani kezd. Bucski kicsit megilletődve, jobbra-balra nézelődik, de azért csak belekap, jóval halkabban, mizekben a fejét billegeti.)

Árok partyán rózsafa,

Ihaj, csuhaj (inkább csuklás volt)
rózsafa,

Árok partyán rózsafa,
Hol alszok az iccaka?

(Fel akar állani, visszatottyan, fintort vág, vállat von, felnevet prózában)

Itt alszok az iccaka...

(Már-már elnyúlt, a feje alá igazítja a harmónikát, mint valami vánkost, miközben a harmónika utolsó sóhajt. Bárgyun felnevet.)

De azir jól mulattunk...!

(Lemondóan legyint) Eh... Elfekszik. A hóemberek mereven állnak. Bucski „kényelembe helyezkedett“. A hó sűrű pelyhekben hull.)

Bucski: (hirtelen felül, néz felfelé)

Itt esik, itt hideg van!

(Feláll, iszik egyet, előre lódul, majd jobbra fordulás közben)

Jójceakát kívánok...

Bokrétás lakodalmak

Koppányszántón Horváth Ferenc bokrétás április 24-én vezeti oltár elé Varga Sári törökkoppányi bokrétás leányt.

Géderlakon Greksa Imre és Monostori Bözsike bokrétások május elsején tartják esküvőjüket.

Uzodról írják, hogy Győri Margit bokrétás férjhez megy, most volt az eljegyzése Kovács Mátyás okl. tanítóval.

Borsi Lidia bokrétás május 3-án tartja esküvőjét Nemes Józseffel.

Nemes Eszter bokrétás pedig május 10-én esküszik örök hűséget Vörös Vincének.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:

PAULINI BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Szentkirály-u. 49.

Viktória.nyomda, Budapest, VII, Király-u. 9.